

LANDSCAPE SAFETY
EMMISSIONS PROTECTION
LEGISLATION RESPONSIBILITY RADIATION
REGULATING DIRECTIVE
CULTURAL SITES
ENERGY
HEALTH
WASTE
DIVERSITY

CUID A DÓ
CHOIMISINÉARA UM
FAISNÉISE
COMHSHAOIL
CAIBIDIL 1

Oifig an Choimisinéara um Faisnéise Comhshaoil
Office of the Commissioner for Environmental Information

Caibidil I: Réamhrá

Tá an córas um Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaoil bunaithe ar *Directive 2003/4/EC*. Tá sé mar fhoráil lárnach sa treoir ceart rochtana a bhunú ar fhaisnéis comhshaoil atá i seilbh na n-údarás poiblí. Rinneadh an treoir a thrasú i ndlí na hÉireann le Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaoil) 2007 (I.R. Uimh. 133 de 2007), a tháinig i bhfeidhm an 1 Bealtaine 2007. I mí na Nollag 2011, rinneadh na Rialacháin a leasú le Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaoil) (Leasú) 2011 (I.R. Uimh. 662 de 2011).

Bunaíodh Oifig an Choimisinéara um Fhaisnéis Comhshaoil faoi Airteagal 12 de na Rialacháin. Rinneadh sealbhóir na hoifige, an Coimisinéir um Fhaisnéis Comhshaoil, díomsa ós rud é go sanntar an post sin faoi Airteagal 12(2) don duine atá i seilbh Oifig an Choimisinéara Faisnéise faoin Acht um Shaoráil Faisnéise. Is é an ról atá agam mar Choimisinéir um Fhaisnéis Comhshaoil, atá sa bhreis, agus neamhspleách ó thaobh dlí de, ar na ról atá agam mar Ombudsman agus mar Choimisinéir Faisnéise, athbhreithniú a dhéanamh ar chinntí arna ndéanamh ag údarás poiblí ar achomharc ó dhaoine den phobal nach bhfuil sásta le toradh a niarratais ar fhaisnéis comhshaoil. Tá na cinntí a dhéanaim ar achomharc ceangailteach agus críochnaitheach ar na páirtithe atá i gceist, mura ndéantar achomharc eile chuig an Ard-Chúirt taobh istigh de dhá mhí den chinneadh.

Céard is faisnéis comhshaoil ann?

Tá sainmhíniú leathan ar “faisnéis comhshaoil” sa Treoir agus sna Rialacháin. Cuimsítear ann faisnéis “*in written, visual, aural, electronic or any other material form*” maidir leis na sé chatagóir seo a leanas:

- staid na ngnéithe sa chomhshaoil (mar shampla aer, uisce, ithir talamh, tírdhreach, éagsúlacht bhitheolaíoch),
- fachtóirí a dhéanann difear, nó a d’fhéadfadh difear a dhéanamh, do ghnéithe an

- comhshaoil (mar shampla fuinneamh, torann, radaíocht, dramhaíl, astaíochtaí),
- bearta (mar shampla beartais, reachtaíocht, pleananna, cláir, comhaontuithe comhshaoil) agus gníomhaíochtaí a dhéanann difear, nó a d'fhéadfadh difear a dhéanamh, do na gnéithe agus na fachtóirí dá dtagraítear thuas mar aon le bearta nó gníomhaíochtaí atá deartha chun na gnéithe sin a chosaint,
- tuarascálacha maidir le cur chun feidhme na reachtaíochta comhshaoil,
- anailís costais is tairbhe agus anailísí agus toimhdí eacnamaíocha eile a úsáidtear laistigh de chreat na mbearta agus na ngníomhaíochtaí dá dtagraítear thuas, agus
- staid sláinte agus sábháilteachta an duine, dálaí de shaol an duine, suíomhanna cultúrtha agus struchtúir thógtha sa mhéid is atá tionchar, nó a d'fhéadfadh tionchar a bheith, ag riocht de ghnéithe an chomhshaoil orthu.

Céard is údarás poiblí ann?

Ní ordaítear liosta d'údaráis phoiblí aonair atá faoi réir an chórais um Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaoil, faoi mar a dhéantar sa reachtaíocht maidir le saoráil faisnéise. Mar mhalairt air sin, tugtar sainmhíniú leathan sna Rialacháin ar an téarma “údarás poiblí” (“*public authority*”) lena gcuimsítear iad seo a leanas –

- rialtas nó riarachán poiblí eile (lena n-áirítear comhlachtaí comhairleacha poiblí) ar leibhéal náisiúnta, réigiúnach nó áitiúil,
- duine nádúrtha nó duine dlítheanach ar bith atá i mbun feidhmeanna riaracháin poiblí faoin dlí náisiúnta, lena n-áirítear feidhmeanna a bhaineann leis an gcomhshaoil, agus
- aon duine nádúrtha nó dlítheanach ar a bhfuil freagrachtaí nó feidhmeanna riaracháin poiblí, nó a sholáthraíonn seirbhísí poiblí, maidir leis an gcomhshaoil faoi smacht comhlachta nó duine a chuimsítear faoi cheann den chéad dá chatagóir:

Sonraítear sa sainmhíniú sna Rialacháin go gcuimsítear cineálacha áirithe aonáin freisin. Ceanglaítear ar an Aire sna Rialacháin, arna leasú, a chinntiú go bhfuil liosta tásach d'údaráis phoiblí ar fáil don phobal i bhfoirm leictreonach (“*ensure that an indicative list of public authorities is publicly available in electronic format*”).

I gcás ina bhfuil easaontas ann maidir le comhlacht a bheith ina údarás poiblí nó gan a bheith ina údarás poiblí, tá sé de cheart ag an duine atá ag déanamh an iarratais achomharc a dhéanamh chuig m'Oifig. D'eisigh mé dhá chinneadh in 2011 a bhain le raon an tsainmhínte maidir le húdarás poiblí agus tugtar achoimre ar na cinntí sin i [gCaibidil 2](#).

Rochtain ar fhaisnéis comhshaoil a éascú

Tá ionchas i scéim na Treorach agus na Rialachán go gceadófar iarratais ar fhaisnéis comhshaoil de ghnáth. D'fhonn rochtain ar fhaisnéis comhshaoil a éascú, éilítear sna Rialacháin ar údaráis phoiblí an pobal a chur ar an eolas maidir lena gcearta agus faisnéis agus treoir a chur ar fáil maidir le cur i bhfeidhm na gceart sin. Éilítear freisin ar údaráis phoiblí gach iarracht réasúnach a dhéanamh chun faisnéis comhshaoil atá ina seilbh, nó i seilbh pháirtí eile thar ceann an údaráis, a chothabháil ar bhealach atá in-ataírgthe agus inrochtana go furasta le teicneolaíocht faisnéise nó ar mhodh leictreonach eile (*“make all reasonable efforts to maintain environmental information held by or for it in a manner that is readily reproducible and accessible by information technology or by other electronic means”*).

Tá ceanglais de bhreis ar údaráis phoiblí tugtha isteach sna Rialacháin arna Leasú d'fhonn cloí le hoibleagáidí áirithe faoin treoir. Ní mór d'údaráis phoiblí anois a chinntiú maidir le faisnéis comhshaoil arna tiomsú acu nó dóibh go bhfuil sé chun dáta, cruinn agus inchomparáide (*“ensure that environmental information compiled by or for it, is up-to-date, accurate and comparable”*). Ní mór d'údaráis phoiblí cláir nó liostaí den fhaisnéis comhshaoil atá i seilbh an údaráis a choinneáil agus oifigeach faisnéise a cheapadh chun na cuspóirí sin nó pointe faisnéise a sholáthar chun treoracha soiléire a thabhairt maidir leis an áit a bhfuil faisnéis den chineál sin ar fáil (*“maintain registers or lists of the environmental information held by the authority and designate an information officer for such purposes or provide an information point to give clear indications of where such information can be found”*). I gcomhréir le hAirteagal 7(4) den Treoir, éilítear ar údarás poiblí, i gcás ina bhfuil baol do shláinte an duine nó don chomhshaoil ag bagairt, a chinntiú go ndéantar gach faisnéis atá ina sheilbh nó i seilbh pháirtí eile thar ceann an údaráis a chuirfeadh ar chumas an phobail ar a mbeidh tionchar ag an mbaol sin bearta a chur i bhfeidhm chun baol a sheachaint nó a mhaolú (*“ensure that all information held by or for it, which could enable the public likely to be affected to take measures to prevent or mitigate harm, is disseminated immediately and without delay”*).

Táillí

Faoin gcóras um Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaoil, níl aon táille tosaigh i gceist chun iarratas a dhéanamh nó chun iarratas a dhéanamh ar athbhreithniú seachtrach ar chinneadh iarratas a dhiúltú. Go ginearálta, áfach, ní mór táille €150 a ghearradh ar achomharc a dhéantar chuig m'Oifigse. Tá táille laghdaithe €50 i gceist i leith achomhairc chuig m'Oifig ó shealbhoir cárta leighis, ó chleithiúnaí atá ag sealbhóir cárta leighis, nó ó thrú páirtí iomchuí. Déantar foráil anois sna Rialacháin, arna leasú, gur féidir liom an táille achomhairc iomlán nó cuid den táille sin a tharscaoileadh i gcás ina raibh an cinneadh bunaidh míthráthúil.

Féadfaidh údarás poiblí táille a ghearradh i gcás ina gcuireann sé faisnéis comhshaoil ar fáil, ach ní mór d'aon táille den chineál sin a bheith réasúnta ag féachaint don treoir (“*reasonable having regard to the Directive*”). I gcás ina bhfuil sé i gceist ag údarás poiblí táillí a ghearradh, ní mór dó liosta de na táillí inmhuirir a chur ar fáil don phobal. Tá ceart achomhairc (inmheánach agus seachtrach) ann ar an bhforas go bhfuil méid na táille arna gearradh iomarcach.

Bonn an diúltaithe

Leagtar síos forais diúltaithe shainordaitheacha agus dhiscreideacha atá deartha, nuair is iomchuí, chun an méid seo a leanas a chosaint:

- rúndacht faisnéise pearsanta,
- leasa duine a sholáthair an fhaisnéis go deonach,
- an comhshaoil lena mbaineann an fhaisnéis,
- rúndacht imeachtaí údarás poiblí,
- Pléití na Comh-Aireachta,
- caidrimh idirnáisiúnta, cosaint náisiúnta nó sábháilteacht an phobail,
- cúrsa na córa,
- cearta maoine intleachtúla agus rúndacht ó thaobh tráchtála nó tionscail de,
- ábhar atá á chur i gcrích,
- cumarsáid inmheánach na n-údarás poiblí.

Mar sin féin, i bhformhór na gcásanna, ní féidir iarratais a bhaineann le hastaíochtaí isteach sa chomhshaoil a dhiúltú. Tá gach iarratas faoi réir ag breithniú ar leas an phobail faoi Airteagal 10(3) de na Rialacháin. Ina theannta sin, déantar foráil in Airteagal 10(4) go ndéanfar forais diúltaithe iarratais a léirmhíniú ar bhonn srianta ag féachaint do leas an phobail.

I gcás nach gcuireann an t-údarás poiblí aon chinneadh in iúl, déantar foráil sna Rialacháin do cheart achomhairc ar bhonn diúltaithe measta.

Treoirlínte

Tá Nótaí Treorach maidir le cur chun feidhme na Rialachán foilsithe ag an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil (an Roinn). Tá na Nótaí, lena n-áirítear téacs na Rialachán agus na Treorach, ar fáil ar láithreán Gréasáin na Roinne www.environ.ie agus ar láithreán Gréasáin m’Oifige ag www.ocei.gov.ie. Cé go n-éilítear ar údaráis poiblí féachaint do na treoirlínte arna bhfoilsíú ag an Roinn nuair atá a gcuid feidhmeanna faoi na Rialacháin á gcomhlíonadh acu, ní airbheartaítear gur léirmhíniú dlíthiúil ar na Rialacháin atá sna treoirlínte.

Achomhairc a fuarthas in 2011

Rinneadh trí achomharc déag chuig m'Oifigse i rith 2011. Dúnadh ceithre achomharc déag i rith na bliana. Eisíodh seacht gcinneadh fhoirmiúla agus tá achoimrí ábhartha leagtha amach sa chéad chaibidil eile. Measadh gur aistarraingíodh cás amháin nuair a cuireadh na taifid ar fáil tar éis do m'Oifig idirghabháil a dhéanamh faoin scéal. Aistarraingíodh cás amháin eile freisin tar éis teagmhálacha le m'Oifig. Measadh cúig achomharc eile a bheith neamhbhailí, mar gheall go príomha nach ndearnadh iarratas ar athbhreithniú inmheánach nó ós rud é nár íocadh an táille achomhairc. Bhí ceithre chás déag idir lámha fós againn ag deireadh na bliana. Thairfeadh m'fhoireann 22 fiosrúchán ginearálta maidir leis na Rialacháin.

Bíodh is gur eascair formhór na n-achomharc ó iarratais chuig údaráis áitiúla agus ranna rialtais, rinneadh achomhairc in aghaidh cinntí a bhí déanta ag Banc Ceannais na hÉireann agus Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte freisin. I measc na saincheisteanna atá fós á meas tá raon an tsainmhínithe maidir le “faisnéis comhshaoil” i gcomhthéacs iarratais ar chóip iomlán den chonradh maidir le tógáil agus feidhmiú loisceoir an Phoill Bhig.

Go ginearálta, foilsítear cinntí faoi achomhairc ar láithreán Gréasáin m'Oifige ag www.ocei.gov.ie. In dhá chás nár foilsíodh, áfach, ní raibh aon cheist eile fágtha do m'Oifig le cinneadh a dhéanamh ina leith agus eisíodh cinntí foirmiúla mar bheart riaracháin chun na cásanna a dhúnadh.

Saincheisteanna a tháinig chun cinn in 2011

An méid gníomhaíochta a bhí ann i rith 2011

Thug mé le fios roimhe seo gur beag gníomhaíocht a bhí ar siúl faoi na Rialacháin. In 2011, tháinig laghdú 43.5% ar an leibhéal achomhairc ón leibhéal ab airde, 23 iarratas a fuarthas in 2010, agus tá sé inchomparáide leis an líon achomhairc a fuarthas in 2008, nuair a bhí m'Oifig nuabhunaithe. Tháinig ceithre cinn den 13 achomharc a fuarthas in 2011 ó dhaoine a rinne achomhairc chuig m'Oifig roimhe sin. Bhí an ceathrar achomharcóirí sin freagrach as seacht gcinn de na hachomhairc in 2011.

Measaim go bhfuil leibhéal na táille a bhaineann le hiarratas a dhéanamh chuig m'Oifig (€150 de ghnáth) ag díspregadh achomharcóirí féideartha. Ina theannta sin, in ainneoin na ndualgas ginearálta a chuirtear ar údaráis phoiblí maidir le rochtain ar fhaisnéis comhshaoil a éascú, is cosúil go bhfuil easpa feasachta ginearálta ann i measc an phobail maidir lena gcearta faoi na Rialacháin. Bíonn m'fhoireann oibre i dteagmháil i gcónaí leis an Roinn maidir le feidhmiú na Rialachán agus tá sé tugtha faoi deara go háirithe acu gur cúis imní ar leith dom an leibhéal feasachta i measc an phobail agus in údaráis phoiblí a bheith an-íseal.

Fógra faoi Alt 12(6) de na Rialacháin

Tugtar cumhachtaí áirithe dom faoi Airteagal 12(6) maidir le hachomharc a láimhseáil. Féadfaidh mé na nithe seo a leanas a dhéanamh:

- éileamh ar údarás poiblí faisnéis comhshaoil a chur ar fáil dom,
- scrúdú a dhéanamh ar fhaisnéis comhshaoil atá ina sheilbh ag údarás áitiúil, agus
- dul isteach in aon áitreabh atá áitithe ag údarás áitiúil chun faisnéis comhshaoil a fháil

Rinne mé an fhoráil sin a agairt uair amháin in 2011. Is éard atá i gceist i gcás CEI/10/0023, atá fós faoi bhun imscrúdaithe, ná iarratas chuig Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath (an Chomhairle) ar chóip iomlán den chonradh maidir le tógáil agus feidhmiú loisceoir an Phoill Bhig. Rinne m'Oifig dhá iarratas ar chóip iomlán den taifead atá i gceist chun críocha an athbhreithnithe, ach bhí inní ar an gComhairle maidir le comhaontú rúndachta. Ar deireadh, mheas mé go raibh gá fógra faoi Airteagal 12(6) a eisiúint sa chás. Chloígh an Chomhairle leis an bhfógra trí chóip iomlán den chonradh a chur ar fáil do m'Oifig sula ndeachaigh an spriocdháta in éag.

Deacrachtaí praiticiúla maidir le feidhmiú na Rialachán

Ón uair a bunaíodh í, bhí deacrachtaí praiticiúla i gceist do m'Oifig ag eascairt ó fheidhmiú an chórais um Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaoil. Baineann fadhb amháin le hacmhainní. Cé go bhfuil Oifig an Choimisinéara um Fhaisnéis Comhshaoil ina oifig neamhspleách ó thaobh dlí de, go dtí seo, níl aon leithdháileadh maoinithe faighte aici ón Stát, agus tá sí ag brath go hiomlán ar na hacmhainní ar féidir iad a chur ar fáil ó na hacmhainní an-teoranta atá ar fáil d'Oifig an Choimisinéara Faisnéise. Rud eile a bhaineann leis an bhfadhb maidir le hacmhainní ná nach bhfuil aon fhoráil fhollasach sna Rialacháin faoina gceadaítear athbhreithnithe a shocrú nó a scor, rud a d'fhág go raibh gá le cinneadh foirmiúil i gcásanna áirithe fiú nuair nach raibh aon ábhar fágtha do m'Oifig le réiteach idir na páirtithe. Tagraítear thuas do dhá chás den chineál sin.

Is cúis inní dom freisin, mar a luaigh mé cheana, easpa oiliúna agus feasachta na bhfoirme in údaráis phoiblí. Deacracht ar leith atá i gceist ná go gcliseann ar údaráis phoiblí go rialta clof leis na teorainneacha ama iomchuí a leagtar síos sna Rialacháin maidir le cinntí a eisiúint agus maidir le hiarratasóirí a chur ar an eolas i gceart maidir lena gcearta achomhairc. I measc na n-ábhar inní eile a bhaineann le láimhseáil iarratas maidir le Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaoil ó údaráis phoiblí tá:

- iomrall maidir le cé atá freagrach as comhordú a dhéanamh ar iarratais in údaráis phoiblí,
- cliseadh Athbhreithneoirí Inmheánacha a ainmniú,

- cliseadh lucht déanta na gcinntí féachaint d'fhorálacha Airteagal 10 de na Rialacháin, lena n-áirítear na gnéithe maidir le leas an phobail,
- iomrall idir na forálacha díolúine agus fráma ama san Acht um Shaoráil Faisnéise agus sna Rialacháin maidir le Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaoil, agus
- easpa sceideal caighdeánach táillí atá infheidhme maidir le Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaoil agus easpa soiléireachta maidir leis na táillí is féidir le húdaráis poiblí a ghearradh ar iarratasóirí faoi Rochtain ar Fhaisnéis maidir leis an gComhshaoil.

Bhí m'Oifig i mbun cumarsáide leis an Roinn maidir leis na hábhair sin agus maidir le cúiseanna inní eile atá agam maidir le feidhmiú na Rialachán. Tugadh faoi chuid de mo chúiseanna inní sna Rialacháin leasaithe a shínigh an tAire an 19 Nollaig 2011. Mar shampla, féadfaidh mé anois a mheas go bhfuil achomharc aistarraingthe i gcás ina gcuireann an tÚdaráis poiblí cuid den fhaisnéis iarrtha nó an fhaisnéis iarrtha go léir ar fáil sula ndéantar cinneadh foirmiúil. I gcúinsí den chineál sin, féadfaidh mé cuid den táille achomhairc nó an táille achomhairc iomlán a tharscaoileadh nó a aisíoc.

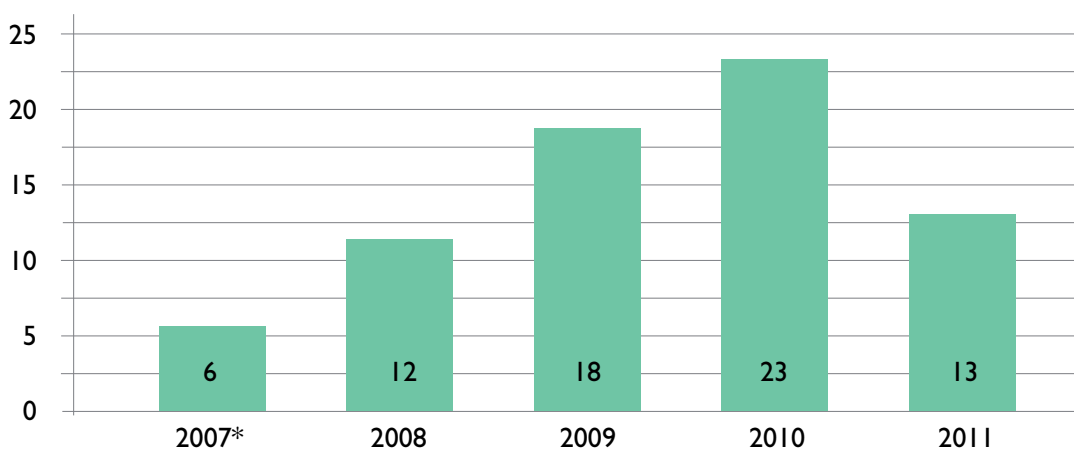
Breithiúnais na Ard-Chúirte agus na Cúirte Uachtaraí

Féadfaidh aon pháirtí in athbhreithniú chuig m'Oifig, nó aon duine eile ar a bhfuil tionchar ag mo chinneadh, achomharc a dhéanamh chuig an Ard-Chúirt ar phointe dlí ón gcinneadh. Rinneadh achomharc chuig an Ard-Chúirt i mí na Samhna 2011 maidir le mo chinntí in dhá chás den chineál céanna a bhain le raon an tsainmhínithe maidir le húdaráis poiblí, CEI/10/0005 – an tUasal Gavin Sheridan agus an Ghníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní, agus CEI/10/0007 – an tUasal Gavin Sheridan agus an Banc Angla-Éireannach. D'fhonn na costais a d'fhéadfadh a bheith i gceist a laghdú, tá na himeachtaí arna dtionscnamh ag an gCorparáid Éireannach um Réiteach Banc Teoranta (an Banc Angla-Éireannach roimhe seo) curtha ar feitheamh trí mheán comhaontaithe, ar feitheamh toradh an achomhairc ón nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (GNBS). Idir an dá linn, tá achomharc GNBS liostaithe lena éisteacht an 17 Bealtaine 2012, ar feadh dhá lá.

Níor tugadh aon bhreithiúnais Ard-Chúirte in 2011 maidir le cásanna a tógadh i gcoinne chinntí m'Oifige. Tá achomharc m'Oifige chuig an gCúirt Uachtarach i gcoinne bhreithiúnas an Bhreithimh O'Neill in *An Taoiseach v. An Coimisinéir um Fhaisnéis Chomhshaoil* (Cás CEI/07/2005) fós ar feitheamh.

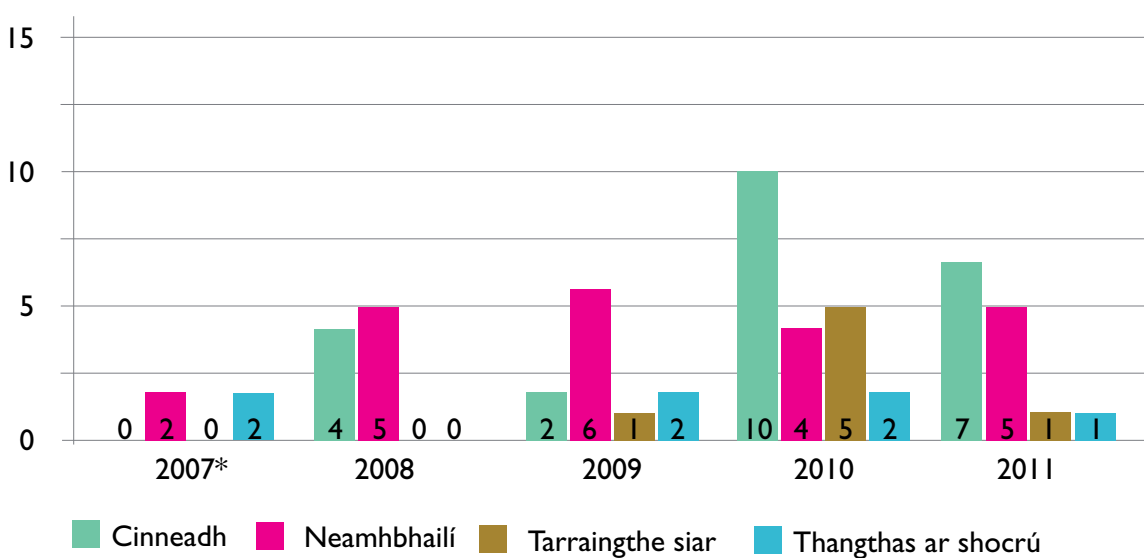
Staitisticí

Achomhairc a fuarthas

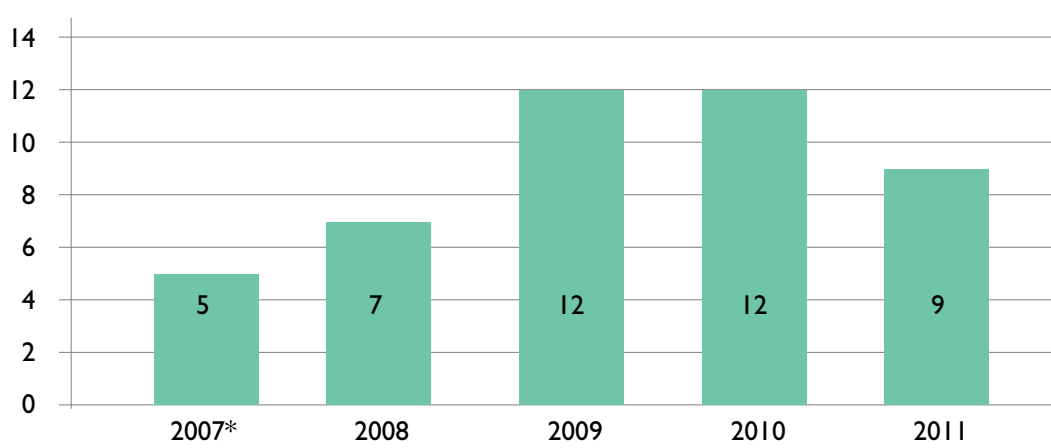
* Buníodh an Oifig ó I Bealtaine 2007.

Toradh achomhrais críochnaithe

* Buníodh an Oifig ó I Bealtaine 2007.

Iarratasóirí do CFC

* Buníodh an Oifig ó I Bealtaine 2007.

LANDSCAPE SAFETY
EMMISSIONS PROTECTION
LEGISLATION RESPONSIBILITY RADIATION
REGULATING DIRECTIVE
CULTURAL SITES
ENERGY
HEALTH
WASTE
DIVERSITY

CUID A DÓ
CHOIMISINÉARA UM
FAISNÉISE
COMHSHAOIL
CAIBIDIL 2

Caibidil 2: Cinntí

Sa chaibidil seo, soláthraím achoimrí ar chúig chinneadh a rinneadh in 2011. Is féidir téacs iomlán na gcinntí sin a fháil ar mo láithreán Gréasáin, www.ocei.gov.ie.

Cás CEI/10/0018 – An tUasal Cian Ginty agus Iarnród Éireann – Cinneadh an 24 Meitheamh 2011

Cibé an raibh bonn cirt le cinneadh Iarnród Éireann rochtain ar fhaisnéis comhshaoil arna iarraidh ag an iarratasóir a dhiúltú, nó nach raibh

In iarratas dár dáta 11 Meitheamh 2010, d'iarr an t-iarratasóir rochtain ar “*liosta de na teorainneacha luais reatha go léir ar líonra Iarnród Éireann, agus aon tuarascálacha a bhaineann go díreach leis na teorainneacha luais sin*”. Dhiúltaigh Iarnród Éireann don iarratas sa chinneadh bunaidh agus i gcinneadh an athbhreithnithe inmheánaigh ar an mbonn nárbh “fhaisnéis comhshaoil” a bhí san fhaisnéis a bhí á iarraidh agus dá bhrí sin nach raibh sí faoi réir na Rialachán. Ina chinneadh de thoradh a athbhreithnithe inmheánaigh, rinne Iarnród Éireann cur síos ar an bhfaisnéis mar seo a leanas: “[faisnéis] de chineál oibriúcháin amháin, agus de réir sainmhíthe . . . de chineál neamhbhuan”.

Le linn an athbhreithnithe, bhí m’Oifig den tuairim go raibh luas na traenach ina “fhachtóir” a mbíonn tionchar aige ar ghnéithe an chomhshaoil nó ar chosúil go mbeadh tionchar aige orthu. Mheas m’Oifig freisin go bhféadfaí teorainneacha luais sealadacha a chur i bhfeidhm de bharr tionchair fhachtóirí comhshaoil, cé gur admháodh go mbeadh cás mar sin neamhghnách. I mo chinneadh, chinn mé go raibh an fhaisnéis a bhí á lorg ina faisnéis comhshaoil de réir na Rialachán. Anuas air sin, ní bhfuair mé aon bhonn chun an fhaisnéis a bhí á lorg a choinneáil siar, go háirithe toisc go bhféadfaí a rá go mbaineann faisnéis faoi luasanna traenacha le hastaíochtaí isteach sa chomhshaoil.

Chinn mé nach raibh bonn cirt le cinneadh Iarnród Éireann chun rochtain ar an bhfaisnéis a bhí á lorg a dhiúltú. Dá bhrí sin, chuir mé cinneadh Iarnród Éireann ar neamhní agus d’ordaigh mé go scaoilfí an fhaisnéis.

Cás CEI/10/0016 – An tUasal Pat Swords agus an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil (an Roinn) – Cinneadh an 29 Iúil 2011

Cibé an raibh bonn cirt le cinneadh na Roinne rochtain ar fhaisnéis comhshaoil a bhaineann le ceadúnú urthrú a dhiúltú, nó nach raibh

In iarratas dar dáta 27 Meitheamh 2010, d'iarr an t-iarratasóir rochtain ar dhá mhír faisnéise a bhaineann le ceadúnú urthrú le haghaidh Thionscadal Dramhaíl go Fuinneamh Chathair Bhaile Átha Cliath. Dhiúltaigh an Roinn an t-iarratas an 28 Iúil 2010. D'iarr an t-iarratasóir go ndéanfaí athbhreithniú inmheánach maidir leis an dara cuid dá iarratas bunaidh, a bhain le *“staid oifigiúil na Roinne maidir le ceadúnais agus ceadanna, amhail iarratas urthrú, a phróiseáil laistigh de fhráma ama iomchuí agus den Acht um Éilliú a Chosc (Leasú), 2001”*. Dheimhnigh an t-iarratasóir níos déanaí *“gur bhain a iarratas leis an bhfráma ama chun ceadúnas urthrú a phróiseáil”*. Rinne an t-iarratasóir achomharc chuig m'Oifig ar an 30 Lúnasa 2010 toisc gur theip ar an Roinn freagra a thabhairt ar a iarratas ar athbhreithniú inmheánach.

Ní raibh aon díospóid faoi ach go mbeadh an fhaisnéis a bhí á lorg faoi chuimsiú an tsainmhínithe ar fhaisnéis comhshaoil, dá mbeadh sé ina seilbh. Le linn an athbhreithnithe áfach, d'eisigh an Roinn ráiteas chuig an iarratasóir inar míníodh an méid seo a leanas maidir leis na teorainneacha ama chun iarratas ar cheadúnas urthrú a phróiseáil: *“níl teorainneacha ama ar ghá iarratais ar cheadúnais a phróiseáil lena linn sonraithe san Acht Imeacha Trágha 1933 agus dá bhrí sin ní aon taifid ar fáil ina bpléitear an tsaincheist sin”*.

Is é Airteagal 7(5) den Rialachán an fhoráil ábhartha a bhfuil feidhm léi sa chás nach bhfuil an fhaisnéis atá á hiarraidh ina sheilbh ag údarás poiblí. Ní bhfuair mé cúis ar bith a bheith amhrasach faoi dheimhnithe na Roinne nár chruthaigh sí ná nach bhfuair sí an fhaisnéis a bhí á lorg ag an iarratasóir maidir leis an bhfráma ama chun ceadúnais a phróiseáil. Sna cúinsí sin, chinn mé nach raibh an fhaisnéis a bhí á lorg ina seilbh ag an Roinn agus go raibh feidhm ag Airteagal 7(5) de na Rialacháin ina leith. Sheas mé le cinneadh na Roinne dá réir sin.

Cás CEI/11/0003 – An tUasal Pat Swords agus an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádurtha (an Roinn) – Cinneadh an 28 Deireadh Fómhair 2011

Cibé an raibh bonn cirt le cinneadh na Roinne rochtain ar fhaisnéis comhshaoil a dhiúltú, a bhaineann le láithreas an Aire Ryan ar chlár *Prime Time* de chuid RTÉ an 14 Nollaig 2010 agus na tráchtanna a rinne sé ar fhuinneamh gaoithe, nó nach raibh

Bhain an t-iarratas sa chás seo, dar dáta 23 Nollaig 2010, le faisnéis comhshaoil maidir le tráchtanna ar fhuinneamh gaoithe a rinne Eamon Ryan, a bhí ina Aire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádurtha ag an am, le linn dó a bheith ar chlár *Prime Time* de chuid RTÉ an 14 Nollaig 2010. D'aithin an Roinn ceithre thuarascáil agus rinne sí cóip díobh sin a sholáthar don iarratasóir. D'iarr an t-iarratasóir go ndéanfaí athbhreithniú inmheánach ar an mbonn nach raibh sé sásta gur thacaigh an fhaisnéis a soláthraíodh leis na tráchtanna a rinne an tAire maidir le praghas an leictreachais do thomhaltóirí. Ina chinneadh de thoradh an athbhreithnithe inmheánaigh, sheas an Roinn lena cinneadh bunaidh, agus dúirt go raibh an tábhar ábhartha curtha ar fáil don iarratasóir agus nach raibh aon fhaisnéis ábhartha eile ar fáil.

Arís, ní raibh aon díospóid faoi ach go mbeadh an fhaisnéis a bhí á lorg faoi chuimsiú an tsainmhínithe ar fhaisnéis comhshaoil, dá mbeadh sé ina seilbh ag an Roinn. Ní bhfuair mé cúis ar bith, áfach, a bheith amhrasach faoi dheimhnithe na Roinne go raibh sí tar éis an fhaisnéis go léir a bhí ábhartha don iarratas a aithint agus a sholáthar don iarratasóir. Cé go raibh seans nár chomhlíon an fhaisnéis a cuireadh ar fáil riachtanais an iarratasóra, mheas mé nach bhféadfaí iarraidh ar an Roinn faisnéis a chruthú chun na críche sin faoi na Rialacháin.

Chinn mé nach raibh an fhaisnéis a bhí á lorg ag an iarratasóir ina seilbh ag an Roinn agus go raibh feidhm ag Airteagal 7(5) de na Rialacháin ina leith. Sheas mé le cinneadh na Roinne dá réir sin.

Cásanna CEI/10/0005 agus CEI/10/0007 – An tUasal Gavin Sheridan agus an Gníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní, agus an tUasal Gavin Sheridan agus an Banc Angla-Éireannach – Cinntí an 13 Meán Fómhair 2011 agus 29 Meán Fómhair 2011, faoi seach

Cibé an bhfuil na comhlachtaí lena mbaineann ina n-údaráis poiblí faoi chuimsiú bhrí na Rialachán

Chuir an t-iarratasóir iarratais áirithe chuig an nGníomhaireacht Náisiúnta um Bainistíocht Sócmhainní (GNBS) agus chuig an mBanc Angla-Éireannach (an Banc) ar diúltaíodh iad toisc nár mheas an comhlacht lenar bhain siad go raibh sé ina “údarás poiblí” de réir bhrí na Rialachán. Mar a tugadh faoi deara i gCaibidil 1, i gcás ina bhfuil easaontas ann maidir le comhlacht a bheith ina údarás poiblí nó gan a bheith ina údarás poiblí, tá sé de cheart ag an duine atá ag déanamh an iarratais achomharc a dhéanamh chuig m’Oifig. Dá réir sin, rinne an t-iarratasóir achomharc le m’Oifig i gcoinne chinntí GNBS agus an Bhainc faoi seach.

Tá sainmhíniú ar an téarma “údarás poiblí” in Airteagal 3(1) de na Rialacháin agus in Airteagal 2(2) den Treoir. Comhfhreagraíonn míreanna (a) go (c) d’Airteagal 3(1) don sainmhíniú sa Treoir, ach murab ionann agus an Treoir, tá an méid seo a leanas sa bhreis in Airteagal 3(1): “agus foluíonn” aonáin áirithe atá liostaithe i bhfomhíreanna (i) go (vii). I bhfomhír (vi) tá “bord nó comhlacht eile (ach gan cuideachta faoi Achtanna na gCuideachtaí a chur san áireamh) arna bhunú le reacht nó faoi reacht”. Áirítear i bhfomhír (vii) “cuideachta faoi Achtanna na gCuideachtaí, ina bhfuil na scaireanna uile i seilbh- (l) Aire Rialtais nó á gcoinneáil i seilbh ar a shon”.

Níor mheas GNBS ná an Banc gur chomhlíon siad na critéir faoi mhíreanna (a) go (c). Sa chomhthéacs sin, ba í an phríomhargóint a rinne na comhlachtaí, go bunúsach, gur gá plé le míreanna (a) go (c) mar choinníollacha cáiliúcháin chun an sainmhíniú ar údarás poiblí a chomhlíonadh, d’ainneoin úsáid an fhrása “agus foluíonn” sna Rialacháin.

Shonraigh mé gur téarma forleathnaithe é “agus foluíonn” i ndlí na hÉireann, nuair a úsáidtear i sainmhíniú reachtach é. Mar sin, i bhfianaise chásdlí na hÉireann ar an ábhar, chinn mé go bhfuil forchiall fhorleathnaithe nó fhairsing i gceist leis an ngnáthchiall (nó ciall litriúil) atá ag “foluíonn”, agus dá bhrí sin ní mór an méid sin atá faoi rialú “foluíonn” a chur isteach nó a chur san áireamh. Chinn mé freisin dá dtabharfaí an chiall sin do “foluíonn” go mbeadh an sainmhíniú ar údarás poiblí iomlán simplí agus gan débhrí. Ar deireadh, chinn mé, agus na Rialacháin á gcur i bhfeidhm, gur cheart éifeacht a thabhairt

do chiall shimplí “foluionn”. Dá réir sin, chinn mé nach mór dom a thuiscint ón téarma “údarás poiblí” mar atá sainmhínithe sna Rialacháin go mbaineann sé le gach cineál aonáin atá san áireamh ar an liosta i bhfomhír (i) go (vii) gan aird a thabhairt ar na haonáin sin a bheith cuimsithe sna catagóirí i míreanna (a) go (c) freisin.

Sa bhreis air sin, níor chuir argóintí GNBS ná an Bhainc ina luí orm go mbeadh toradh in achrann leis an Treoir dá mbraithfí ar chiall shimplí an fhocail “foluionn”, mar a úsáidtear é sa sainmhíniú ar údarás poiblí sna Rialacháin. Thug mé faoi deara go bhféadfaí argóint láidir a dhéanamh go gcuireann an Treoir ar chumas Ballstát cur chuige forleiththeadach a ghlacadh maidir leis an méid atá i gceist le “údarás poiblí” agus go spreagann sí a leithéid. Sa chás áirithe seo, níor ghlac mé leis gur cheart míreanna (a) go (c) den sainmhíniú ar údarás poiblí sna Rialacháin a thuiscint mar chritéir shriantacha i gcás inar léir gur roghnaigh Ballstát cur chuige forleiththeadach a ghlacadh i leith an tsainmhínithe.

Chinn mé gur údarás poiblí é GNBS ar an mbonn go gcomhlíonann sí an critéar i bhfomhír (vi) den liosta aonán uimhrithe (i) go (vii) a “fholuítear” sa sainmhíniú ar údarás poiblí. Chinn mé gur údarás poiblí é an Banc ar an mbonn go gcomhlíonann sé an critéar i bhfomhír (vii)(l) den liosta aonán uimhrithe (i) go (vii) a “fholuítear” sa sainmhíniú ar údarás poiblí. Níor mheas mé gur ghá breithniú ar cibé an gcuimsítear GNBS nó an Banc freisin i gceann ar bith de na catagóirí i míreanna (a) go (c) den sainmhíniú nó nach gcuimsítear. Chuir mé cinntí GNBS agus an Bhainc faoi seach ar neamhní.

Mar a sonraíodh i gCaibidil I, rinneadh achomharc chuig an Ard-Chúirt i gcoinne mo chinntí.